

*Приходько В. С.,**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української та іноземних мов
Харківської державної академії фізичної культури**Гуліч О. О.,**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії і практики англійської мови
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди*

ЗАГОСТРЕНІ ВІДЧУТТЯ В ТРИЛОГІЇ Е. ТРІОЛЕ «НЕЙЛОНОВЕ СТОЛІТТЯ» У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ

Анотація. Стаття присвячена подіям трилогії «Нейлонове століття» творчості французької письменниці Ельзи Тріоле (1896–1970). Звернення до соціально-психологічної, антифашистської теми об'єднує літературу того часу із сучасністю. Ельза Тріоле відома як авторка низки цікавих творів: роману «Нейлонове століття», роману жанра фантастичної утопії «Кінь червоний», роману «Анна-Марія», повісті «Авіньйонські коханці», що була надрукована у нелегальній пресі, низки оповідань. Мета статті – аналіз еволюції головних героїв у трагедії «Нейлонове століття» Ельзи Тріоле і характеристика антифашистських явищ відображення дійсності. Творчість письменниці закликає нас до відкритого спілкування, яке в стані російсько-української війни 2022–2023 рр. відроджує в захисниках і учасниках оборони українського народу атмосферу народного захисту власної батьківщини від фашистів. В глибині душі українського народу – любов до батьківщини, стійкість, мужність, що протистоять егоїзму та марнославству. У міру того, як ми входимо в світ оповідань Ельзи Тріоле, ми помалу звільняємось від самолюбства і пихатості. У роботі підкреслено, що в період Опору, коли народна Франція вела боротьбу з окупантами-фашистами, Ельза Тріоле розкриває дві основні теми: трагедія обдуреного і зрадженого народу і тема опору, відплати ворогам. Часто повторюваний мотив безмовної участі мертвих у справах і долях живих є апеляцією до культурно-історичного досвіду у висвітленні характеру літературного героя. У трилогії своїх романів Ельза Тріоле торкається таких питань, як-от: криза родини, нероздільне та нещасливе кохання, трагедія самотності, особиста відповідальність людини за свої вчинки. Намагаючись проникнути у психологію людини, письменниця Е. Тріоле викриває світ, в якому спотворюються, стають мертвими відносини навіть між близькими людьми із-за руйнації духовних цінностей.

Ключові слова: французька емігрантська література, романи «Троянди в кредит», «Луна-парк», «Душа», війна, Опір, духовне сум'яття, духовність, окупація, перемога.

Постановка проблеми. Звернення до соціально-психологічної [5], антифашистської теми [6] завжди об'єднує діячів літератури різних політичних переконань. Не стали осторонь такі письменники, як Робер Мерль «Недільний відпочинок на південному березі», «Смерть – моє ремесло»; Арман Лану «Майор Ватрен», «Побачення в Борюгге»; Пьер Гаскар і ін., які оголили жорстокість війни і її нелюдність. Письменники

завжди викривали нацистську ідеологію, що перетворювала людей на моральних виродків.

Але при всій різниці між літературами минулого століття і початку століття нинішнього, й подіями сьогодення їх об'єднує енергія морального самовдосконалення, переконаність, що зміни на краще залежать передусім від морального здоров'я людини, від її духовного зростання під час війни [3].

Талановитою представницею французької антифашистської літератури є Ельза Тріоле (1896–1970). Вона відома як автор низки цікавих творів: роману «Нейлонове століття», роману жанра фантастичної утопії «Кінь червоний», роману «Анна-Марія», повісті «Авіньйонські коханці», що була надрукована у нелегальній пресі, низки оповідань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний світ швидко розвивається та змінюється, сама суть життя у трагедії Е. Тріоле «Нейлонове століття», його загострене почуття правди та відвертої брехні, справжнього та уявного, живого та мертвого актуальні й в наш час російсько-української війни 2022–2023, яка іде вже понад рік, цей стан допомагає нам розкривати національні підвалини власного патріотичного життя. Проте особливості осмислення воєнних злочинів окупованих рашистами територій України, які, і у минулому окупації фашистами Франції, страждань та поневірянь мирного населення, їхнього духовного спротиву, духовного убожіння, стають предметом окремого наукового дослідження. Ельза Тріоле – перша жінка-лауреат Гонкурівської премії. Однак її творчість є малодослідженою. Творчість Ельзи Тріоле досліджували Т. Балашова, М. Годрик, Л. Марсу, У. Хьорнер та інші. Переважно предметом дослідження була тематика і проблематика її романів. Дослідниця Ю. Дячук вивчала перекладацьку творчість Е. Тріоле. Літературна спадщина Е. Тріоле залишається поза увагою сучасних літературознавців, хоча її творчість вкрай актуальна в контексті сьогоденних подій

Мета статті – аналіз еволюції головних героїв у трагедії «Нейлонове століття» Ельзи Тріоле і характеристика антифашистських явищ відображення дійсності. *Матеріалом* дослідження став текст роману, у якому висвітлюється система цінностей, різних світоглядів і культур, поведінкової норми, соціальної віддаленості людей, що зумовлює їхнє моральне падіння або духовну деградацію.

Виклад основного матеріалу. Тема війни в літературі 50–60 років складається з декількох провідних тем і жанрів, як

от: Пилип Еріа (1898–1971) створює трилогію: «Сім'я Буссардель», «Зіпсовані діти» і «Золоті ґрати». У трилогії Буссардель в дні окупації фашистами французи займають пасивно-примиренські позиції, вони байдужі до того, що відбувається з їх батьківщиною, і лише молода Аньєс Буссардель зображена як сильна, мужня жінка, що ставить інтереси батьківщини вище власних.

Нагадаємо, що багатьом творам світової літератури післявоєнного періоду властиві антифашистські тенденції. Французька література відігравала у суспільному та культурному житті країни важливу роль, мала жанрове та тематичне розмаїття, створюючи епічні полотна про найгостріші та найдраматичніші сторінки життя країни [2].

Коли Франція потрапляє під владу фашистів, Ельза Тріоле не залишилася осторонь боротьби за незалежність країни, її свободу. Для Ельзи відвіку натхненням служила пам'ять, вона писала не у загальних рисах і приблизно пригадуючи, але з відповідальністю свідка – чим далі вона відходила від подій, про які писала, тим більше загострювалася пам'ять, підтримувана розумінням.

Сенс її життя розкривається у тому, як вона живе. У ній втілюються найкращі властивості жіночої істоти: гармонія духовної та тілесної, природної та моральної, душевної та людської. У середині минулого сторіччя, продовжуючи естетичні традиції літератури попередніх років, у творчості Е. Тріоле віддзеркалений особливий період французької літератури. Ми частіше і частіше озиряємося назад, на ті цінності, які визначали життєстійкість в минулі епохи, пишаємось віковими цінностями національних традицій та національної культури.

Французька письменниця Ельза Тріоле у 20-ті роки ХХ століття приїхала до Парижу. Як і всі жінки, у мирний час вона займалася звичайною працею, виховувала двох дітей. Але коли Франція потрапляє під владу фашистів, усі сили та енергію молода жінка віддає руху Опору. Як патріотка «нової» батьківщини вона мріє побачити Францію вільною від ворогів-фашистів, що її окупували. Пережиті події Ельзи Тріоле слугували зображенням подій у романі «Анна-Марія».

У романі також виведено звичайну, нічим не примітну жінку. У мирний час вона – чудова мати, виховує двох дітей, але, незважаючи на небезпеку і побоюючись за життя своїх дітей, віддає всі сили у період Опору. У романі, як і в житті, описуються і відбуваються трагічні події, вони – гімн всепереможного життя.

Ельза Тріоле мала найвищий дар жіночої інтуїції – прямий, нерозважливий дух правди, що піднімає над щоденним світобаченням багатьох французьких обивателів. Її художні витвори тим і привабливі, що пропонують свій, часто несподіваний погляд на те, що зображене, і цей погляд допомагає нам побачити багато що, що ми самі, можливо, і не побачили б. Ми як би відшукуємо прихований письменницею духовний скарб, бажання передати нам свій духовний досвід.

Важливі морально-філософські проблеми письменниці ставить у своєму найбільшому творі, трилогії «Нейлонове століття», до якої увійшли романи «Троянди в кредит» (1958), «Луна-парк» (1959) та «Душа» (1963). Чому така назва трилогії? В літературознавстві початок ХІХ ст. часто називають «золотим століттям», але нерідко так характеризують і всю літературу критичного реалізму. Припускаємо, що «Нейлонове століття» не стало століттям, але «нейлонове щастя»

у його захопленні «нейлоном» яскраво свідчило про пристрасть до витвору хімічної індустрії протягом кількох десятиліть, стало «нейловою культурою» споживачів у Європі. Романи трилогії «Нейлонове століття» стали справжнім творчим успіхом письменниці. Е.Тріолі переконливо показує, що духовне начало в людській особистості несумісне з відсталіми цінностями.

Так і сьогодні, у 2023 році, проголошуючи, що окупанти-московіти, які напали на нашу Україну, прийшли захищати своїх «братів», ми завжди пам'ятатимемо, що братерство здійснюється на підставі духовної єдності, незалежно від умов життя, всупереч впливу середовища. Московіти, просякнуті божевільям, кажуть: гвалтуйте українців і українок, вбивайте їх дітей, всіх, хто опиниться на вашому шляху. Зараз жінки окупантів-московитів просять своїх чоловіків-убивць привезти їм парфуми та дорогі прикраси, знайдені в домах вбитих українців. Так вульгарна сила грошей згубила душі окупантів і весь їхній рід. На наш погляд, ось у цьому цинізм «захисників» чужої для них батьківщини і відстань між нашими духовними світами, яка ще більш поширюється між нами протягом війни останнього року.

Кривава сила рашистів, не контрольована свідомістю, не керована нею, впадає в злочин самообожнення, як це стає в окупованих містах і селах України. Пропагандистська чума та власний злочинський намір призводять до того, що ці нелюди – «кадірівці», «буряти», всі рашисти-чужинці вбивають жінок і дітей, виганяють їх з власних осель, грабують українські землі.

«Казкова пригода» для багатьох окупантів назавжди завершається на чужій для них землі смертю, бо не мають чужинці-окупанти поваги до українського народу, назавжди вони залишаться вбивцями, гвалтівниками, мародерами. Їх жадібне ставлення до чужої власності, до власної влади перегукується із наступним ствердженням: Вибір за вами. Зрештою, ви обираєте не президента, а той тип внутрішнього задоволення, яке ви хочете отримати.

Жага до швидкої наживи призводить до наступного, як у сучасних романах. Ви будете задоволені, що швидко збільшите заощадження і зможете поїхати у відпустку, купити соліднішу машину або відкласти гроші дітям. На вас чекає, як здається, задоволення від участі у казковій пригоді, – такої думки був персонаж роману Алан Гринмор «Бог завжди подорожує інкогніто» відомого сучасного французького письменника Лорана Гунеля [1].

Інший бік цієї моральної ситуації наступний. Ми не дуже розуміємося іноді на скритому змісті політичних помислів наших українських захисників вітчизни, але ми завжди розуміємо власну основу української душі. У ці трагічні та важкі для всіх українців дні, любов наших захисників до дітей, немічних, навіть тварин, кішок, собак, до простих людей досягає вершини – повного забуття свого «Я» як захисника заради інших, пристрасного бажання віддати себе, щоб допомогти страждуючому мирному населенню на Східній, Північній, Південній Україні, на тимчасово окупованих територіях.

Такий же насичений багатоплановий образ Е. Тріоле створює у романі «Луна-парк». Її головна героїня – льотчиця Бланш Отвіль. Їй властиві невдоволення натури, захопленість, невміння жити для себе. Роман має нетрадиційну форму: письменниця показує різні боки натури своєї героїні через листи,

які читає кінорежисер Жюстен Мерлен. Листи забуті в будинку, який раніше належав Бланш, а тепер придбаний Жюстеном.

Кінорежисер Жюстен Мерлен дізнається з листів, що Бланш Отвіль мріяла про польоти в космос, марила взяти участь в експедиції на Місяць, захоплювалась науковими планами і проектами, але вона ніколи не жила лише мріями про майбутнє, що було обумовлено високим настроєм душі, переконаністю у високому призначенні людини. Хоча безпосередньо із самою героїнею на сторінках книги читач так і не зустрічається: листи з минулого нагадують композицію роману Марка Леві «Остання зі Стенфілдів» [4].

Лоран Гунель, автор сучасного французького роману «Бог завжди подорожує інкогніто», припускає: Не ряса робить ченця, і робота не робить людину. Але вона неблаганно змінює погляд на вас інших людей [1].

Відгук на діяльність льотчиці Бланш видатного вченого-фізика того часу Дро-Піндар свідчить, що здійснення її палкого бажання було суто прагматичним та не менш романтичним: Ви полетите на Місяць так само точно, як Ви проробляєте ваші дослідження з авіацією: з пристрасстю, допитливістю і довірою до людського генія [1]. З іншого листа кінорежисер дізнається, що Бланш, яка випадково потрапила до поліції, заарештована за звинуваченням в участі у страйку, її випускають, але тепер вона свідомо та продумано бере участь у мирному спротиві робітників.

Бланш Отвіль не дорікнеш в мрійливості, у відриві від життя. Її віра в безмежні можливості людини – ознака молодості, незмінна у всі епохи і всі часи. Її завжди хвилювало і турбувало все, що відбувалося навколо неї. Бланш ніколи не хотіла бути осторонь проблем через свій характер, громадянську сміливість, прагу свободи.

У Е. Тріоле-художниці був незвичайний для того часу дар – спокій та врівноваженість, що відрізняло її від сучасних письменників, одержимих духовними поривами, захоплених суспільними пристрастями: напруженістю, зосередженістю, імпульсивністю – типовими властивостями багатьох особливостей письменницьких обдарувань ХХ ст. – часто недоброго, жаркого і здатного викликати страшне майбутнє – як початок ХХІ століття. Творчим успіхом письменниці у пошуках «живої душі» стали її твори.

Глибоку симпатію викликає героїня роману «Душа» Наталі. Учасниця французького Опору, вона потрапила і довго перебувала у фашистському концтаборі. Після звільнення Наталі повернулася додому тяжко хворою людиною. Звичайно, що все пережите наклало відбиток на її зовнішній вигляд. Але її душа залишилася такою ж світлою, відкритою людям, яка може насолоджуватися життям. Жінка згадує світлі та радісні дні свого колишнього життя, де люди жили не за принципом «треба», а вільно, де єдність між ними трималася на широкій вільній основі.

Нагадаємо, що німецький філософ Макс Штірнер ще в ХІХ ст. стверджував, що перемогти чи підкоритися – такі два можливі результати боротьби. Переможець стає володарем, а переможений перетворюється на підвладного: перший здійснює ідею величності й права суверенності, а другий шанобливо та вірнопіддано виконує обов'язки підданства. Наталі у трагічній боротьбі зберігала свою живу душу, не стала переможеною, «підвладною» як і мільйони українців.

Вважаємо, що образ Наталі – це гімн душевної щедрості, любові до людей, високої шляхетності. Не бідніє душа геро-

їні, не обриваються цілющі зв'язки її з іншими людьми, не руйнується її власна доля та її душа. Письменниця визнає високу правду її моральних пошуків, роздумів про сенс життя, людську душу, властиву розвиненому інтелекту Наталі. Відшуміли тривожні страсті, її почуття стали стриманими, просвітленими, сповненими щедрою самовіддачі. Епідемія зневіри не торкається її душі, як і наші понівечені сьогодні душі українців єднаються у відчутті єдності, загальної справи, віри у перемогу.

Зі стану сьогодишньої воєнної болісної кризи нас виводить обурення з проведення москвитами так званих референдумів рашистів про приєднання споконвічно українських земель до своєї території. Руйнівна сила егоїзму рф, її президента, повна відсутність моральних обмежень, погроза ядерних ударів, призводить до горя і людських страждань, нещастя в наших сім'ях та загрожує навалюю всієї Європі.

Страшні та трагічні події України 2022–2023 років, коли війна зайшла до кожного дому, де більшість жінок з маленькими дітьми були змушені виїхати на чужину, де під обстрілами загинули діти та жінки, коли путінська армія вторглася у світ наших родин, на захист батьківщини за покликом душі й серця, не за наказом, прийшли до військкоматів молоді та старі чоловіки, зовсім юні хлопці – захисники України, і війна змусила переоцінити внутрішні цінності кожного.

Сьогодні наш світ сприймається не як самодостатнє, відрізане від минулого життя сьогодення, а як мить зі зв'язком з минулим, що спрямована в майбутнє. Частим став повторюваний мотив безмовної участі мертвих у справах і долях живих, звідси й іноді виникає апеляція до культурно-історичного досвіду українців у висвітленні характеру літературного героя [2].

Герої роману Ельзи Тріоле «Троянди в кредит» Мартіна Донель і садівник Даніель Донель представлені як два контрастні початки: сади Даніеля, де все природно і натуральне, – й інститут краси, де панують запахи різних косметичних засобів, де краса людей набуває штучного характеру.

Народжена в бідній родині, героїня роману Мартіна самотужки вибивається зі злиднів. Вона народилася в сім'ї майже жебраків, і вже з юних років мріяла про «гарне життя». На перший погляд, її мрія здійснюється. Вона вибивається із бідництва, працює в інституті краси, може дозволити собі придбання дорогих та гарних речей. Але завжди існують дві сторони медалі, як і її недовговічний нейлоновий «щастя».

З багатообіцяючої і далеко небездарної людини Мартіна неухильно перетворюється на хижачку. Її ніхто і нічого не цікавить, оскільки хворобливе придбання модних речей стає сенсом її існування. «Нейлонова культура» зруйнувала її, погубила її душу. Нагадаємо, що час гонити за модним нейлоном, престижних речей у післявоєнні часи іноді приглушав в душі людини безпосередні відчуття життя, часто деградація бувала не тільки етична, але і фізична, коли людина жила тільки в своєму фізичному маленькому світі.

Конфлікт між живими людськими відчуттями і середовищем в романі стрімко наростає. Природне відчуття Мартіни «жити краще, ніж батьки» – це її біда, вона кроїться, на наш погляд, в зневазі до того, що є в житті головним, – до духовних цінностей, до цілісних і гармонійних відносин між людьми, яких в її родині не існувало.

Варто відзначити, що поступово красиве життя підштовхує героїню роману до лінки, обжерливості, байдужості до світу, до всіх, хто її оточує. Її особисте щастя дуже крихко, спотво-

рюється, умиротворюється відносинами між чоловіком Даніелем Донелем і колись близькими людьми. Зіркової долі Мартіни не судилося відбутися: злиденність і нікчемність її душі перемогли бажання понад усе жити краще, ніж матір.

Жахливий і жалюгідний її останній путь. Мартіну загризають шури, причому в тій же самій халупі, де починався її життєвий шлях. Це трагічний, але закономірний фінал людини, яка живе лише для задоволення своїх егоїстичних потреб. Прагнення людини «жити краще» увійшло до її свідомості. Безумовно, вважаємо, що людина – складніша істота, ніж ті форми, в які заганняє її життя, бо людина має гаряче і уміло відстоювати правду, не жалюючи сил і вміти не підпадати під вплив егоїстичності своїх супротивників. Такі моральні категорії не увійшли до характеру героїні, тому психологічний результат гнітючий.

Але піддаються впливу гнітучої долі далеко не всі. Її чоловік-садівник Даніель прагне своїм мистецтвом приносити людям радість, підкреслює несумісність краси і мира нищівного власництва, згубної пристрасті до наживи у будь-якій формі.

Безкорисливо відданий своїй справі, Даніель приносить людям радість, розбиваючи прекрасні квітники, вирощуючи казкові за красою троянди, що прикрашають життя людей, і саме тому люди завжди із вдячністю згадують його. Головні риси героя – життєлюбність і оптимізм. Ці риси допомагають Даніелю та людям не просто існувати, але і зберегти людський рід. Люди, які оточують садівника, іноді згадують і Мартіну як «троянду в кредит», але тільки тому, що одну з чарівничих троянд закоханий в неї Даніель назвав її ім'ям. Письменниця відтворює чудовий образ людини, бо життя при всій рухливості має незмінні основи.

Висновки. Наприкінці минулого століття значно збільшується кількість соціально-психологічних романів, які виявляють кризу міжособистісних відносин у світі. Не стала виключенням і творчість Е. Тріоле. У трилогії своїх романів вона торкається таких питань, як-от: криза родини, нероздільне та нещасливе кохання, трагедія самотності, особиста відповідальність людини за свої вчинки. Намагаючись проникнути у психологію людини, письменниця Е. Тріоле викриває світ, в якому спотворюються, стають мертвими відносинами навіть між близькими людьми із-за бажання здобути багатство за будь-яку ціну. Безумовно, існують межі в розвитку «суспільства споживання»; перевантаження для природи іноді стають важкими і нестерпними, повними воєнних розграбувань, злочинів багатьох людей і цілих держав.

У фіналі роману Е. Тріоле звучать тривожні ноти, оскільки люди, які осталися в живих після війни, по-різному опановують шлях, вже пройдений людством. Гарантія миру – в розумності демократії, відкритості, прозорості, соціального устрою, справедливості законів. Письменниця мріє про те, щоб люди заспокоїлися, кинули гонитву за примарним комфортом, підкреслює вадливість духовних цінностей. *Перспективи* подальших досліджень убачаємо в розширенні предметно-образних подій, подальшої генези творчості соціально-психологічної теми Е. Тріоле у межах зарубіжної та української літератури і культури.

Література:

1. Гунель Л. Бог завжди подорожує інкогніто. 2016, 416 с.
2. Приходько В.С., Божко Ю.О. Загальнолюдське й історично-конкретне в характерах героїв сьогодення і романах Луї Арагона. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.*

Сер.: Філологія. 2022, №56. С. 206–209. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.56.45>

3. Приходько В.С., Солошенко-Задніпровська Н.К. Духовний світ людини на війні. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні філологічні і методичні студії: проблематика і перспективи»* (м. Харків, 18 травня 2022 року). ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2022. С. 127–129. https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7487/1/%D0%97%D0%B1_%D1%82%D0%B5%D0%B7_%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84_%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D1%8C_2022.pdf
4. Приходько В.С., Божко Ю.О. Гойдалка сім'ї у романі Марка Леві «Остання зі Стенфілдів». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* 2021, № 51, Том 2, с. 57–60. DOI <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.51-2.14>
5. Сліпачук Н.М. Екзистенціальний тип художньої свідомості у контексті творчих пошуків літератури ХХ ст. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного ун-ту. Серія філологія.* 2021, № 51, т. 2, с. 65–67. <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2021.51-2.16>
6. Prykhodko, V., Soloshenko-Zadniprovska, N., Viednirova, T., Chernenko, O., & Shulga, I. Artistic synthesis of philosophy and history in Diana Ackerman's Novel "The Zookeeper's Wife". *Amazonia Investiga*, 2022, №11(52), 123–134. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.52.04.13>

Prihodko V., Gulich O. Aggravation of feelings in E. Triolet's trilogy "Nylon Century" in the context of current war

Summary. The article is devoted to the events of the trilogy «Nylon Century» by the French writer Elsa Triolet (1896–1970). Addressing the socio-psychological, anti-fascist theme unites the literature of that time with modernity. Elsa Triolet is known as the author of a number of interesting works: the novel "Nylon Century", the novel of the fantasy utopia genre "The Red Horse", the novel "Anne-Marie", the novel "Lovers of Avignon", which was printed in an illegal press, a number of short stories. The purpose of the article is to analyze the evolution of the main characters in the tragedy "Nylon Century" by Elsa Triolet and to characterize the anti-fascist phenomena in the reflection of reality. The writer's work calls us to open communication, which in the state of the Russian-Ukrainian war of 2022–2023 revives in the defenders and participants of the defense of the Ukrainian people the atmosphere of the people's defense of their homeland against the fascists. In the depths of the soul of the Ukrainian people is love for the homeland, resilience, courage, which opposes selfishness and vanity. As we enter the world of Elsa Triolet's stories, we are gradually freed from self-love and arrogance. The work emphasizes that during the period of the Resistance, when popular France fought against the fascist invaders, Elsa Triolet reveals two main themes: the tragedy of the deceived and betrayed people and the theme of resistance, revenge against enemies. The often-repeated motif of the silent participation of the dead in the affairs and destinies of the living is an appeal to cultural and historical experience in highlighting the character of the literary hero. In the trilogy of her novels, Elsa Triolet touches on such issues as: family crisis, inseparable and unhappy love, the tragedy of loneliness, personal responsibility of a person for his actions. Trying to penetrate human psychology, the writer E. Triolet exposes a world in which relations even between close people become distorted and dead due to the destruction of spiritual values.

Key words: French emigrant literature, novels "Roses a Credit", "Luna Park", "Soul", war, Resistance, spiritual confusion, spirituality, occupation, victory.